

Amersfoort, 23 december 2013

Betreft: Internetconsultatie van het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet en de Nota van Toelichting Uitvoeringsbesluit Jeugdwet – reactie Federatie Opvang

Geachte heer, mevrouw,

Hartelijk dank voor de mogelijkheid tot schriftelijke reactie op het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet. Bijgaand treft u de reactie van de Federatie Opvang, brancheorganisatie van de instellingen voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen, op de consultatieversie van het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet en de Nota van Toelichting Uitvoeringsbesluit Jeugdwet.

Onderstaande reactie van de Federatie Opvang bevat algemene opmerkingen en een artikelsgewijze reactie. De reactie gaat eerst in op de consultatieversie Nota van Toelichting Uitvoeringsbesluit Jeugdwet. Daarna volgen enkele opmerkingen op de start het concept Uitvoeringsbesluit Jeugdwet.

A. Consultatieversie Nota van Toelichting Uitvoeringsbesluit Jeugdwet

Algemene opmerkingen inzake de Nota van Toelichting

1. De tekst van de Nota van Toelichting Uitvoeringsbesluit Jeugdwet is met name gericht op Jeugd. Hierdoor wordt de aandacht voor volwassenen zonder kinderen (of met meerderjarige kinderen) niet in deze wet wordt geregeld. Dit lijkt logisch omdat het de Jeugdwet betreft, maar deze wet legt ook de wettelijke basis neer van het AMHK en dat is niet alleen jeugd.

Specifiek t.a.v. het AMHK, alleen in het begin van de tekst van de Nota van Toelichting wordt verwezen naar de bredere taak van het AMHK. Verderop is de tekst volledig op de jeugd gericht, inclusief registratie en vertrouwelijkheid. Vanuit de Jeugdwet is dat te begrijpen, maar voor de taken van het AMHK gericht op volwassenen is dat absoluut onvoldoende.

Door het AMHK op deze manier in de wet te verankeren, wordt niet duidelijk dat het AMHK er ook is voor geweld bij mensen die geen (thuiswonende of minderjarige) kinderen hebben. Het is van belang dat we een scenario inrichten dat ook voor de andere groepen dan de mensen met minderjarige kinderen aandacht heeft. We denken hierbij ook aan cliënten die juist door eigen kinderen worden misbruik/mishandeld en aan Eergerelateerd Geweld. Uit het recente politierapport 'Kijk, dan zie je het ...' komt duidelijk naar voren dat bijvoorbeeld het aantal meldingen van geweld tegen ouders groeit.

Bovendien wordt in de tekst consequent uitgegaan van de huidige AMK verantwoordelijkheden. De Federatie Opvang is van mening dat hiermee het risico wordt gelopen dat het AMHK niet 'vernieuwend' wordt opgenomen in dit uitvoeringsbesluit we ook geen kans maken om het AMHK effectiever en completer te maken. Gezien het uitgangspunt 'jeugdwet' is dit misschien te begrijpen, maar het is een absolute gemiste kans om niet het 'nieuwe' AMHK als uitgangspunt te nemen.

2. De hele tekst kiest de AMK-insteek. Het proces bij het AMK is er op gericht dat na een melding (alleen na een melding) een onderzoek gestart wordt. Het SHG wil actief slachtoffers vinden en neemt daarom deel aan ZSM en diverse signaleringsoverleggen. Dat is een heel andere insteek. Waar gaan we deze actieve insteek van de SHG's laten? Het kan zijn dat het niet passend is bij het AMHK en dan moeten hulporganisaties als de instellingen voor vrouwenopvang dat stuk voor haar rekening nemen.

3. Het AMHK wordt blijkens de tekst vooral ingericht voor vragen van professionals en het sociaal netwerk, dus niet voor hulp vragende cliënten zelf (zie bijvoorbeeld pagina 1 over de deskundigheid, waarbij het AMHK advies en consult geeft aan de melder en een onderzoek doet naar een vermoeden van geweld in huiselijke kring). Het is voor de cliënt en de gemeente van belang om te bepalen hoe het publiekstoegankelijke deel wordt ingericht. Wij hebben al eerder aangegeven dat wij er ernstig aan twijfelen of mensen die zelf willen bellen over het geweld dat thuis plaatsvindt, dit wel bij een AMHK zullen doen. Het zal toch bekend zijn of worden dat in dat orgaan ook de mensen zitten die onderzoeksbevoegdheid hebben en eventueel kinderen uit huis kunnen plaatsen. Cliënten die te maken hebben met geweld in de huiselijk kring zijn voor heel veel zaken bang en heel onzeker. De angst dat je kinderen je afgenomen kunnen worden moet daar dan niet bij komen, want dat houdt meldingen tegen, waardoor je vaak weer veel later in situaties wordt ingeschakeld.

Het is prima als het de bedoeling is dat zelfmelders via andere kanalen (o.a. de huidige vrouwenopvang met een deel van het huidige SHG's) alsnog op de juiste manier te woord gestaan en geholpen kunnen worden. Dit moet dan wel duidelijk zijn. Bovendien, voor zover publiek in de tekst wordt genoemd, gaat het niet over slachtoffers zelf.

ALGEMEEN DEEL

Hoofdstuk 1, Inleiding

Zoals hierboven genoemd, war het het AMHK betreft wordt consequent uitgegaan van de huidige AMK verantwoordelijkheden. Als het AMHK niet 'vernieuwend' wordt opgenomen in dit uitvoeringsbesluit, wordt de kans gemist om het AMHK effectiever en completer te maken. Gezien het uitgangspunt 'jeugdwet' is dit te begrijpen, maar het is een absolute misser, om niet het nieuwe AMHK als uitgangspunt te nemen.

Hoofdstuk 2

“Beschikbare deskundigheid ...”. **Reactie:** Van groot belang in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling is het herkennen van problemen van gezinnen aan de “voorkant”. Bovendien gaat het ook over het positioneren van de functie van het AMHK voor burgers.

Deskundigheid en werkwijze AMHK: “Het AMHK geeft consult en advies aan de melder...”
Reactie: Het AMHK is ook het outreachend frontoffice voor Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Het is niet acceptabel dat het AMHK pas begint bij consultatie/advies. Het huidige AMK is hiermee te ver van de aanpak van de problematiek komen te liggen. De functie “outreachend en pro-actief meedenken” is hierbij essentieel. Bovendien is van belang dat dit in nauwe samenwerking met het (Zorg)- en Veiligheidshuis gebeurt, om consequente afstemming te hebben met het drang en dwang kader.

“ ... Dit besluit stelt nadere regels ...”. **Reactie:** Een arts beschikbaar voor Huiselijk Geweld en Kindermishandeling bij lichamelijk letsel in verband met Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

Termijn van tien weken. **Reactie:** Het kader van onderzoek naar KiMi wordt nu een maximum termijn van 10 weken genoemd. Ter aanvulling: zo spoedig mogelijk, tien weken maximaal, maar in principe is dit altijd te lang. In veel situaties lijkt dat erg lang (hoog risico) en in ieder geval voor situaties waarbij kinderen geen rol spelen is dit lang.

Hoofdstuk 3.

Certificering (pagina 3). **Reactie:** Indien mogelijk aanvullen: het betekent niet dat de Kinderbeschermingsmaatregelen of Jeugdreclassering inzet niet in nauwe samenhang met de vrijwillige hulpverlening kunnen/mogen werken. Om optimaal gebruik te maken van drang, voor je met dwang begint (lessen uit Denemarken).

Hoofdstuk 4. Verwijsindex ... en nadere beleidsinformatie”

Nadere beleidsinformatie (pagina 3). Reactie: Pagina 3 en verder over nadere regels beleidsinformatie is erg op jeugdzorg gericht. Als je de informatievoorziening op deze manier inricht, ga je veel missen op de andere terreinen.

“het nieuwe model voor beleidsinformatie ...”, pagina 4). Reactie: Betreft deze dataset gezinsinformatie en complete gezinsinformatie, zoals stoornissen van ouders, geweld ouders etc...

“Dit besluit regelt ook de inhoud ...” (pagina 5). Reactie: Ook hier is van groot belang, naast consultatie en advies, een pro-actieve inzet op signalen van Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

ARTIKELSGEWIJS DEEL

Artikel 2.1.

“Overigens verplicht dit besluit gemeenten ...” (pagina 8). Reactie: Hiermee zeg je dus nogal iets over je 'generalistische werker'. dit moet tenminste een generalist zijn met ontwikkelingskennis voor jeugd en gezin.

Artikel 3.1.1. (Pagina 9). Reactie: Van belang is te onderstrepen dat dit niet wil zeggen dat er samengewerkt kan worden tussen drang en dwang.

Paragraaf 4.1. Professionalisering. Reactie: belangrijk voor onze SHG werkers!!!

Hoofdstuk 6, Gegevensverwerking, ... (pagina 8).

Reactie: In dit hoofdstuk worden de gegevensverwerking, privacy en toestemming uiteengezet. Daarin worden de prestatievelden van de WMO genoemd die kennelijk van belang worden geacht in het kader van het AMHK. Opvallende afwezige is het prestatieveld Vrouwenopvang, waar jaarlijks toch heel veel vrouwen en kinderen worden opgevangen en waarover in het kader van het AMHK mogelijk ook zaken geregeld dienen te worden.

Paragraaf 6.1. Reactie: Staat het AMHK hierbij?

Artikel 6.1. Reactie: Op welke manier valt gezinshulpverlening (dus ook gericht op ouders/partners) hieronder?

Artikel 6.1.2.. Reactie: Betreft dit ook het AMHK, JZ-aanbieders en jeugd- ggz?

Artikel 6.1.3. Reactie: Dit is belangrijk voor AMHK, maatschappelijke en vrouwenopvang en Jeugdzorg.

Hoofdstuk 8. Wijzigingen in andere AMVB's

Reactie: In hoofdstuk 8 wordt de verbinding met het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemaakt. Hierin hebben de gemeente veel vrijheid om het met de partners naar eigen inzicht in te richten. Dit geeft dan ook de mogelijkheid om voor melding en onderzoek (dus de professionele kant) het landelijke nummer te gebruiken en voor zelfmelders en publiek de toegang op een andere wijze te organiseren

Artikel 6.1. Eerste lid (pagina 26). Reactie: Het nieuwe AMHK doet niet alleen onderzoek in de 'oude zin van het AMK woord'. Van belang is dat het nieuwe AMHK: koppelt signalen van Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en heeft nauw overleg met de signaleerder; en voegt eventueel kennis toe om in gesprek te gaan over de zorgsignalen.

Derde lid “Voorts in bepaald ... arts met deskundigheid van kindermishandeling...” (pagina 26). Reactie: Toevoegen: ... en huiselijk geweld.

Derde lid “Het AMHK kan op grond van de artikelen 12b en 12c ...”. Reactie: Het is van belang dat het AMHK schriftelijk vastlegt dat zij er op toeziet dat gegevens worden verwerkt in

overeenstemming met de taken die de wet aan het AMHK opdraagt. Kortom, “het AMHK verwerkt persoonsgegevens ten behoeve van de goede vervulling van haar taken”.

Artikel 6.2., “De meerderheid van de artsen met specifieke deskundigheid ...” (pagina 27).

Reactie: Dit zegt niets over Huiselijk Geweld. Kan ook uitstekend in overleg met beschikbare artsen in het ziekenhuis geregeld worden, beter 24-uur bereikbaar.

Artikel 6.4. Eerste lid, “De bevoegdheden van het AMHK...” (pagina 28). Reactie: Het is van belang om expliciet toe te voegen dat het AMHK uiterste zorgvuldigheid dient te betrachten bij de toepassing van dit ‘transparantie-uitgangspunt’ als vanwege veiligheid voor slachtoffers transparantie niet mogelijk is. Dit moet worden onderbouwd. Zie ook derde lid.

Artikel 6.4., Eerste lid, “Wanneer geweld plaats vindt binnen een afhankelijkheidsrelatie, kan het cruciaal zijn dat niet alleen de dader en het slachtoffer betrokken worden bij de hulpverlening, maar ook bijvoorbeeld andere gezinsleden”. Reactie: toevoeging dat professionals dit beoordelen op basis van hun vakkennis en handelen conform.

Artikel 6.4., derde lid, pagina 29, “ zet de vertrouwensrelatie onder druk ...”. Reactie: Het gaat hier niet alleen om vertrouwensrelatie. Ook gewelddadige daders/ plegers, kennis eerproblematiek/ psychiatrische plegers/bekende risicogezinnen.

B. Consultatieversie Uitvoeringsbesluit Jeugdwet

Artikel 6.2., pagina “Het college draagt er zorg voor dat ten behoeve van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling voldoende deskundigheid beschikbaar is op gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Hiervoor is in ieder geval een arts met deskundigheid op het gebied van kindermishandeling beschikbaar.” **Reactie:** Ook een arts met deskundigheid op het gebied van huiselijk geweld is van groot belang.

Artikel 6.4.2., pagina “Het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling verschaft aan iedere betrokkene bij het eerste contact informatie over de procedure met betrekking tot een advies, melding of onderzoek, de verwerking van persoonsgegevens, met inachtneming van de artikelen 12c, 12e en 12m van de wet, het recht op inzage in of afschrift van de hem betreffende bescheiden alsmede de wijze van behandeling van klachten.” **Reactie:** De Federatie Opvang is niet akkoord met dit artikel. Het gaat om het effect van de aanpak van het AMHK, en niet het vooraf beperken van de aanpak door het AMHK.

Artikel 6.4.3., pagina “Het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling verstrekt geen inlichtingen over de herkomst van persoonsgegevens die het naar aanleiding van een melding heeft verkregen indien: ...” **Reactie:** Voeg hier een verwijzing toe naar pleger/gezin dat zogenaamd bekend risicodragert vertoont.

Voor nadere toelichting, kunt u contact opnemen met de Federatie Opvang, Marloes van der Sande (m.vandersande@opvang.nl, mob. 06-1541 8335) of Rina Beers (r.beers@opvang.nl; mob. 06-1384 6484).